

Головні пріоритети на 2019 рік:

- боротьба з корупцією, включаючи запуск Вищого антикорупційного суду;
- приватизація та ефективне управління державними підприємствами,
- модернізація інфраструктури,
- реформа енергетичного сектору,
- підготовка до земельної реформи та підтримка аграріїв,
- подальша боротьба з корупцією, укріплення верховенства права,
- подальша реалізація вже діючих реформ.

Слід визнати, що на шляху до успіху в євроінтеграції має бути зроблено значно більше, ніж було досягнуто. Основи макроекономічної стабільності вбачаються у застосуванні соціально-орієнтованих реформ макроекономічного впливу. В Україні ще спостерігається стан макроекономічної нестабільності, спричинений насамперед значним податковим тиском, станом платіжного балансу та зовнішньої торгівлі, наявністю несприятливого бізнес-середовища, що в свою чергу впливає на інвестиційну і євроінтеграційну привабливість країни.

Бібліографічні посилання:

1. Ситник А. Ухвалення закону про Антикорупційний суд — важливий крок на шляху до створення в Україні незалежної судової інституції URL.:<https://nabu.gov.ua/novyny/uhvalennya-zakonu-pro-antykorporciynu-sud>
2. Підсумки засідання Національної ради реформ України URL.:<https://fsr.org.ua/news/pidsumky-zasidannya-nacional-rady-reform-ukrayiny>
3. Про Концепцію судово-правової реформи в Україні / Постанова Верховної Ради від 28.04.1992 № 2296-XII URL.:http://ligazakon.ua/1_doc2

Косяченко Ксенія Едуардівна,

кандидат юридичних наук, старший викладач
кафедри цивільно-правових дисциплін
юридичного факультету
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

**РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ НЕПРИБУТКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ,
ЯК ВИДУ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ, В УКРАЇНІ**

Бюджетні установи займають провідне місце серед усіх суб'єктів фінансового права. Від належного здійснення покладених на них завдань та функцій залежить ефективність реалізації грошових фондів держави, як на стадії виконання бюджету, що забезпечує діяльність законодавчих та виконавчих органів, які виробили і затвердили нормативні акти щодо планування доходів і видатків, а також на інших стадіях бюджетного процесу. Функціонування держави обов'язково обумовлює виникнення фінансових відносин. За умов розвитку ринкової економіки відбуваються певні зміни не тільки щодо ролі, а й стосовно змісту та цілеспрямованості контрольної діяльності певних органів держави [1, с.167].

Здійснення економічної, соціальної та інших важливих функцій держави через розгалужену систему органів державної влади та її установи потребують надання їм відповідного правового статусу. Відповідно до статті 47 Бюджетного Кодексу України (далі БК України) Міністерство фінансів України "здійснює загальну організацію та управління виконанням Державного бюджету України", а також у межах своєї компетенції воно забезпечує його виконання, концентрацію фінансових ресурсів у пріоритетних напрямках соціально-економічного розвитку держави, ефективне використання бюджетних коштів, здійснює контроль за цільовим використанням коштів державного і місцевих бюджетів тощо. Безпосереднє здійснення видаткової частини бюджету відбувається через розпорядників бюджетних коштів, якими є установи в особі їх керівників, уповноважені на отримання бюджетних асигнувань, взяття бюджетних зобов'язань та здійснення видатків з бюджету [2, ст. 189].

Підтвердженням висловленої тези про те, що безпосереднім одержувачем коштів з бюджету здебільшого є бюджетні установи, де остаточно одержувачем бюджетних асигнувань виступають

наукові, соціально-культурні, медичні та інші державні установи, є аналіз щорічних законів про Державний бюджет України.

Під поняття "неприбуткові установи" підпадає широке коло організацій. До них належать органи державної влади України, органи місцевого самоврядування та створені ними установи або організації, що утримуються за рахунок коштів відповідних бюджетів (бюджетні установи); благодійні фонди, благодійні організації, в тому числі громадські організації, релігійні організації творчі спілки, політичні партії, науково-дослідні установи та навчальні заклади, заповідники та музеї; пенсійні фонди, кредитні спілки, асоціації та інші об'єднання юридичних осіб, що створені для представлення інтересів засновників, які утримуються лише за рахунок внесків і не проводять господарської діяльності, за винятком отримання пасивних доходів тощо.

Поняття "неприбуткова" використовується в різноманітних інтерпретаціях у нормативних актах не однієї галузі права. Так у Цивільному Кодексі України (далі ЦК України) він застосовується як "непідприємницькі товариства", під якими розуміють товариства, що не мають на меті одержання прибутку для його наступного розподілу між учасниками [3, п. 1, ст. 85]. У свою чергу, товариством, як визначено у ЦК України, є організація, створена шляхом об'єднання осіб, які мають право участі у цьому товаристві. ЦК України дає також визначення установи як організації, створеної однією або кількома особами, які не беруть участі в управлінні нею, шляхом об'єднання їх майна для досягнення мети, визначеної засновниками, за рахунок цього майна. Товариства поділяються на підприємницькі та непідприємницькі [3, п. 2 ст. 83]. Тобто під терміном "установа" розуміють зовсім інші юридичні особи, ніж ті, про які ми говоримо як про суб'єкти фінансових правовідносин.

Відповідно до пункту 6 частини 1 статті 2 БК України бюджетна установа – це орган, установа чи організація, визначена Конституцією України, а також установа чи організація, створена у встановленому порядку органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, яка повністю утримується за рахунок відповідного державного бюджету чи місцевих бюджетів. Бюджетні установи є неприбутковими.

Тобто, основною умовою функціонування даних організацій є порядок їх забезпечення фінансовими ресурсами з чітким визначенням кола суб'єктів їх створення. Отже, до бюджетних установ відносяться: по-перше, органи державної влади; по-друге, органи місцевого самоврядування, а також бюджетні установи, створені відповідно органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Щодо питання визначення правового статусу "бюджетної установи", то можна засвідчити, що дані організації мають подвійну юридичну природу: з одного боку, вказані організації можна розглядати як суб'єкт цивільних правовідносин, наділений всіма правами юридичної особи, а з іншого-бюджетна установа є суб'єктом фінансового права.

Треба зазначити, що чітке віднесення бюджетної установи до публічної сфери не означає відмови від регулювання відносин за участю яких суб'єктів нормами цивільного права. ЦК України визначає публічну особу, зокрема, і як учасника цивільних правовідносин [4, с. 12, 127], ставить нарівні з фізичними та юридичними особами державу та інших суб'єктів публічного права. Проте останні у ЦК України визначаються тільки як учасники правовідносин. Так, участь у цих відносинах бюджетних установ можлива, але лише в статусі юридичної особи публічного права [4, с. 111]. Стосовно участі суб'єктів приватного права у публічно-правових відносинах, в тому числі тих, які відносяться до предмету фінансового права треба зауважити, що суб'єкти цивільно-правових відносин у фінансово-правових та адміністративно-правових відносинах виступають в іншому статусі, а саме як платники податку, одержувачі бюджетних коштів, отримувачі спеціальних дозволів тощо.

Отже, правоздатність бюджетних установ – юридичних осіб публічного права, заснованих державою, повинна бути спеціальною. Такі юридичні особи мають вчиняти дії та здійснювати окремі види діяльність, які відповідатимуть визначеній засновником меті та функціям, покладеним на них державою. Тому необхідно визначити правовий статус, особливості функціонування та відмежувати бюджетні установи від усіх інших неприбуткових установ на рівні закону.

Бібліографічні посилання:

1. Воронова Л.К. Фінансове право України: Підручник. К.: Прецедент; Моя книга, 2006. 167 с.
2. Бюджетний Кодекс України від 21.06.2001, № 2542-III, Відомості Верховної Ради України, 2001, N 37-38, ст. 189.
3. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003, № 435-IV, Відомості Верховної Ради України 2003, № 40-44, ст. 83-85.

4. Ротар Д. Місце правового інституту бюджетної установи в системі права // Підприємництво, господарство і право. 2006. № 8.12с., 111-127 с.

Круглова Ольга Олександрівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

РЕАЛІЗАЦІЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ, ЯК УМОВА РОЗБУДОВИ СУЧАСНОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

На сьогоднішній день корупція перетворилася з локального явища, яке було притаманне лише певним країнам, що перебували на шляху розбудови своєї правової системи, на масштабне явище, що охопило в різних мірах але значну кількість й розвинутих європейських країн.

Відповідно, корупція як глобальна проблема багатьох сучасних країн, стає перепорою до нормального, прогресивного економічного та соціального розвитку. Відповідно ця проблема потребує вирішення. Світова спільнота вже не одне десятиліття наголошує на цій потребі. Результатом чого стало ухвалення цілого комплексу міжнародно-правових актів, підготовлених та прийнятих в Організації Об'єднаних Націй, Організації економічного співробітництва та розвитку, Організації американських держав, Раді Європи, Європейському Союзу, Африканському Союзу. Запропоновані різноманітні міжнародні юридичні способи вирішення цієї проблеми в певній мірі відрізняються, однак їх об'єднує спільна мета – встановлення загальних стандартів боротьби з корупцією.

Важливим етапом в історії розвитку міжнародно-правових відносин у сфері запобігання та протидії корупції є підписання міжнародною спільнотою 9 грудня 2003 року в м. Меріда (Мексика) Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції. Фахівці з цього питання вважають цей міжнародний договір найзмістовнішим правовим актом, спрямованим на запобігання та боротьбу з корупцією як у світовому, так і в національному масштабі [1].

Корупція в Україні, незважаючи на зміну політичної еліти і прихід до влади нових людей, не зменшилася, а в деяких сферах навіть зросла.

Україна за індексом корупції Transparency International є найбільш корумпованою країною Європи і посідає 130 місце серед 176. Згідно з дослідженням Київського міжнародного інституту соціології (КМІС), самі українці вважають, що корупція входить до Топ-3 проблем у країні. У глобальному масштабі щорічний обсяг хабарів становить \$1 трильйон доларів, заявив генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш. Він закликав світову спільноту зробити все можливе для припинення хабарництва, обману і шахрайства. За його словами, ухилення від сплати податків, відмивання грошей та інші фінансові махінації підривають зусилля щодо досягнення Цілей сталого розвитку [2].

Така негативна ситуація створює реальну загрозу безпеці суспільству, демократичному розвитку нашої держави тощо. З метою реалізації інтеграційного процесу в Україні, зокрема передбачається приведення у відповідність до європейських стандартів законодавства України у сфері протидії та запобігання корупції.

Для боротьби з корупцією низка європейських країн вживає заходи організаційного характеру – створюють спеціалізовані установи, організації, метою діяльності яких є вироблення відповідної стратегії й тактики, розробка превентивних заходів нормотворчого й функціонального змістового наповнення. Проте необхідно, з огляду на актуальність проблеми, переглянути комплекс організаційно-правових та інших заходів на національному рівні з метою їхнього вдосконалення та інтенсифікувати діяльність у міжнародних організаціях.

За умов наявності масштабної корупції пріоритетними є заходи щодо усунення її причин, а вже потім – боротьба з конкретними виявами. Причому, для правових систем деяких розвинених країн не є характерним використання в законодавстві терміна «боротьба», численними є закріплення в нормативно-правовому акті (часто – кодифікованому) принципів запобігання правопорушенням [3].